

Hétfőn este súlyos fog-műtétet hajtottak végre Bethlen miniszterelnökön.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Bethlen István miniszterelnök hétfőn délután váratlanul rosszul lett. Egy rossz és súlyos beteg fog okozta a bajt, ugyanis a miniszterelnök *gennyes fogó gyulladást* kapott, amely olyan súlyos formában jelentkezett, hogy a miniszter-

elnöknel nagy hőemelkedés következett be.

A nagy fájdalmak miatt az esti órákban a miniszterelnök a klinikára ment, ahol *azonnal operatíván távolították el a beteg fogat*. A beavatkozás sikerült, úgy, hogy a láz alább szállt. A miniszterelnök állapota éjszaka kielégítő.

Rakovszky Iván betegségére való hivatkozással benyújtotta lemondását.

Ugron Gábor, vagy Vass József az új belügyminiszter?

Budapest, október 4. Az MTI jelenti: *Rakovszky Iván belügyminiszter betegségére való hivatkozással ma levéltárggyal benyújtotta Bethlen István gróf miniszterelnöknek lemondását*. A lemondás tárgyában döntés eszakszerint még nem történt meg.

A délutáni órákban megjelent hivatalos sorokkal kapcsolatban *budapesti tudósítók székelt jelent*: Annak dacára, hogy politikai körökben számoltak arra, hogy *Rakovszky Iván belügyminiszter lemondani készül*, a lemondás ténye meglepetésszerűen érkezett. Utódját illetően már most megindultak a találgatások, mert

politikai körökben kétségei vannak tartják, hogy a miniszterelnök Rakovszky Iván lemondását elfogadja.

A legerősebben Vass József neve terjedt, emlegetnek több más nevet, de a legérdekesebb az a kombináció, amely arról vél tudni igen jól informált helyre való hivatkozással, hogy

a miniszterelnök a belügyi tárcát Ugron Gábornak fogja felajánlani, elismerésül azokért a szolgálatokért, amelyeket Ugron a közelmúltban a kormányban tett.

A polgármester vándortársulatokkal szeretné kibőjtölni a színi szezont.

A tanács egy hétre kiadta a színházat Alapi kamaratársulatának.

(A Délmagyarország munkatársától.) A szegedi városházán azt szimulálják már helek óta, hogy a tanácsnak megvan a határozott terve a színházkérdés megoldására. Ez a meserszerűen fentartott látszat azonban napról napra halványodik és egyre jobban beigazolódik, hogy talán sehol nem látják a szegedi színház sorsát olyan bizonytalannak, mint éppen a városházán. Ez a meggyőződés a tanácsstalan káptalánknak, az állandó határozatlanságnak, amely feltűnően ellentmondó nyilatkozatokat dikál. A polgármester, mint emlékeztet, néhány hét előtt úgy nyilatkozott, hogy a szegedi színház sorsát október elseje előtt feltétlenül elintézi a tanács, ezért nem tart attól, hogy a szeptemberi közgyűlésen egyik-másik városatyá interpelláció formájában felvilágosítást követel a város tanácsától.

Azóta többé-kevésbé kulbaestek a színházügy rendezésére vonatkozó összes tervek. A Faragó-féle megoldás lehetősége is egészen bizonytalanná vált, elmúlt október elseje is, az ország legnagyobb vidéki színháza még mindig néma és a szegedi városházán még mindig nem tudja senki, hogy lesz-e megoldás ebben a szezonban.

Mi sem jellemzi jobban ezt a bizonytalanságot, mint az, ami a hétfői tanácsülésen történt.

Alapi Nándor, az Országos Kamaraszínház igazgatója, aki a nyáron néhány sikerült prózai előadást rendezett Szegeden, értesülve a színház gazdáltságáról, beadványt intézett a város tanácsához és engedélyt kért arra, hogy társulatával október hetedikétől tizenegyedikéig ismét előadásokat tarthasson a színházban, amely — tudomása szerint — október tizenötödikéig mindenestre gazdáltságban marad. Hasonló beadványt intézett a tanácshoz a *Harmonia* hangversenyiroda is, amely két estére kérte el a tanácsot a színházat, hogy abban

operaelőadásokat rendezhessen.

A tanács feltűnő örömmel fogadta ezeket az ajánlatokat és kimondta, hogy *úgy Alapi Nándornak, mint a Harmoniának odaadja a kért színházat*.

A polgármester, ainek láthatólag különösképpen tetszeltek ezek a beadványok, ismét megpendítette kedvenc, de túlságosan naiv tervét. Elmondta a tanács általános helyeslése közben, hogy *ilyen módon kibőjtölhetné a város az egész szezont szolgálatok nélkül*. Az Országos Kamaraszínház a télen többször is előadásokat rendezhetne Szegeden, lejöhetne a Nemzeti Színház, sőt az Operaház együttese is néhány vendégszereplésre, a közönség észre se venné, hogy nincs állandó társulat Szegeden, jövőre pedig majd csak akadna valamilyen megoldás.

A tanács elhatározta, hogy komolyan foglalkozik a polgármester tervével és megoldási tervet dolgoz ki.

A tanács számára ugyanis ez a terv olyan utolsó szalmaszál-féle, amelybe most lázas iparkodással akar belekapaszkodni, de úgy látszik, nem gondol arra, hogy a város közönségének színházi igénye már régen túlnőtte az ilyen megoldások kereteit. Szeged évtizedek óta hozzászólt az állandó társulathoz és most semmiestre sem mondana le róla csak azért, mert a város tanácsa lehetetlen taktikázással meghintóította a végleges megoldás lehetőségét.

Itt említtük meg, hogy *Almossy Endre*, a Nemzeti Színház tagja és a szegedi színház hajdani direktora hétfőn táviratot küldött a polgármesternek. Bejelentette, hogy *minden pillanatban kész a szegedi színház dívtelére*, megfelelő anyagi erővel rendelkezik. Táviratában röviden arra hivatkozik, hogy a szegedi színház az ő direktorsága alatt érte el fénykorát.

Súlyos ellenzéki kritika után helybenhagyta Csanád vármegye a miniszterelnök makói diszpolgárságát.

(A Délmagyarország munkatársától.) Csanád vármegye mai közgyűlésén még a politikai vonatkozású tárgyak fölött is némán sikoltottak át a törvényhatósági bizottság tagjai. Egyedül Bethlen István gróf miniszterelnök makói diszpolgársága volt kivétel. Ezt a határozatot alaki okokból dr. Könyves-Kolonics József feleltette meg. A miniszterelnököt még augusztusban diszpolgárrá választotta Makó képviselőtestülete. Az indítványt dr. Petróczy György nemzetgyűlési képviselő nyújtotta be és

az ellenzék tiltkos szavazást kért. A közgyűlés elnöke nem teljesítette a kérelmet és 34 városi képviselő a névszerűen szavazáson nemmel szavazott az indítvány fölött. Dr. Könyves-Kolonics József azért feleltette meg a határozatot, mert a szavazásnál mellőzték a tiltkoságot. A vármegye állandó választmányára a *feleltetés elutasítását* javasolta, amit a törvényhatósági bizottság *hangos díjzárással* fogadott.

Dr. Könyves-Kolonics József szólt fel az állandó választmány javaslata ellen. Ha egy

hatalmon levő egyént diszpolgárrá választanak — így kezdte beszédét —, ennek a választásnak erkölcsi értéke sokat levon, hogy a választás nem az egyénnek, hanem a hatalom birtokosának szól. Bár a törvény nem rendeli el kifejezetten a tiltkos szavazást, mégis tiltkos szavazással szokták megjelteni a tisztviselők választását, hogy a szavazók ne érezhessék szavazatuk esetleges káros következményeit. Még inkább szükséges ez egy hatalmi tényezőre vonatkozó szavazásnál, mert a *hatalomnak nemcsak kegyesítő, hanem sújtó ereje is van*. Mentésíteni kell tehát mindenkit az erkölcsi, vagy anyagi károk lehetőségétől, melyek beállhatnak a kormány elnökére leadott szavazatokból kifolyólag. Harmincegy választott képviselő szavazott nyíltan az indítvány ellen, az a polgárság akarata meggyőződéséről jelenti. Akik mellett szavaztak, azok a virilisek és tisztviselők voltak.

Hajdu Elek főszolgabíró: Szóval a polgárság színe-java!

Dr. Könyves-Kolonics: Akik dolgoznak, épp oly kiváló és értékes rülegét képezik a polgárságnak. Nem pártpolitikai szempontból adta be a feleltetést, hanem a jogelv védelmében és kéri annak elfogadását.

Tarnay Ivor alispán osztja Kolonics elvi felfogását, hogy *hatalmon levő miniszterelnök javára legalább is nem szokásos diszpolgársággal indítványt tenni*. Így volt ez a múltban is. A vármegye megvárta, míg Tisza István elhagyta a miniszterelnöki széket és csak aztán választotta diszpolgárrá. És jöhetett a Tisza Istvánt felváltó kormány a legélesebben ellentétes álláspontot foglalta el Tisza kormányzatával szemben, a vármegye és város tisztviselői mégis egyhangúlag foglaltak állást Tisza diszpolgársága mellett. Megállapítja azonban, hogy *Bethlen diszpolgári oklevele nem a miniszterelnöknek, hanem az általános megbecsült politikusnak szól*, akit akkoriban súlyos személyes izultus ért a külföldön. Az ellenzék 34 szavazatával szemben impozáns többség foglalt állást a diszpolgárság mellett és tiltkos szavazás esetében sem lett volna más az eredmény. A határozat alaki szempontból sem kifogásolható, ezért a feleltetést el kellett utasítani.

Dr. Könyves-Kolonics: A kormányzati rendszer felett mások, mint a választók, illetékes kritikát nem gyakorolhatnak. Ha a kormányzati rendszer képviselője azt hiszi, hogy azt a választópolgárrág helyesli, akkor a választók elé kell lépnie. *Csaladjon általános, tiltkos választójogot, osztassa fel ezt a nemzetgyűlés, választasson újból és majd meglátjuk, vajon olyan nagy többségben vannak-e ennek a kormányzati rendszernek a hívei, mint azt az alispán hiszi*. Feleltetés teszi a kormányt azért a gazdasági romlásért, mely az országot érte és melynek következtében az ország kiségyiszteni-ciai elhullottak! (Zaj.)

A vita ezzel beárult és a főispán elrendelte a szavazást. Az egész törvényhatósági bizottság *három szavazat ellenében* a feleltetés elutasítása mellett foglalt állást.

— Majd lesznek még többen is! kiáltotta ifj. Márton Bálint, miközben a többség zajosan élte a miniszterelnököt.

Kettévágott egy autó egy konfliskocsit.

(A Délmagyarország munkatársától.) Vasárnap éjjel felé volt vége a cirkuszi előadásnak. Korom Sándor rendőrmester feleségével és három éves fiacskájával hazafelé igyekezett. A cirkusztól pár lépésnyire egy konfliskocsit ajánlott, hogy hazaszállítja a kis családot. A Széchenyi-téren jártak már, amikor oldalról hirtelen feltűnt egy városi autóbusz. Sem a kocsi, sem a soffőr nem tudtak már kitérni és így történt, hogy az autó nekiszaladt a kocsinak, amelyet pontosan a közepén szakított ketté.

A soffőr, aki már előbb is fékezett, azonnal leugrott és a kis család segítségére sietett. Hamarosan kiderült, hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt, csupán az őrmesternek az alsó lábszára sérült meg, feleségének pedig kificamodott egyik lába. A kihívott mentők a kórházba szállították a sérült családot. Ottartásukra azonban nem lévén ok, a mentők mindjárt haza is szállították Korom Sándort és feleségét.